

Propietat privada, usos públics

Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura]

[home**session**]

INVITED-ONE-DAY # 8

15 DE JULIOL 2011 / 20H30

CAT

La dicotomia esfera pública / esfera privada senyala habitualment la diferència entre l'àmbit relatiu o pertanyent a la vida social i l'àmbit relatiu o pertanyent a un simple particular o a una família. Si, majoritàriament, en l'espai públic s'hi desenvolupa la vida comunitària, en l'espai privat s'hi desenvolupen les pràctiques individuals i familiars que habitualment vinculem a una noció d'intimitat. L'espai privat, l'habitatge familiar o personal on es desenvolupa la vida domèstica, va convencionalment associat al concepte de "casa".

La noció de privacitat o intimitat vinculada a l'habitatge, però, és relativament recent. Es va desenvolupar molt progressivament en les societats europees com a conseqüència d'un conjunt de canvis que tingueren lloc des de finals del s.XVII, i que incidiren en la concepció de la vida domèstica, de l'esfera pública i de les formes de sociabilitat, paral·lelament a l'afirmació progressiva de la classe burgesa. Durant l'era contemporània, noves transformacions en el terreny social, cultural, psicològic i econòmic han contribuït a conformar la nostra noció de casa i el paradigma segons el qual l'associem a la vida privada, en contraposició amb un espai i una activitat d'àmbit públic.

La separació de les esferes pública i privada és doncs, en un sentit històric, força moderna, i planteja, a més, una distinció que ha estat sempre contrastada per l'existència d'espais d'intersecció, d'àmbits on han coexistit pràctiques i usos tant públics com privats. Certs fenòmens contemporanis – la pràctica de compartir pis (a Europa ho fan més de 80 milions de persones), la telerealitat, la retransmissió en directe de moltes de les nostres activitats diàries a través d'Internet, entre molts d'altres, han contribuït a desdibuixar les fronteres, ja de per sí permeables, entre l'esfera pública i la privada, introduint de manera evident codis atribuïts a l'espai social –a priori anònim i visible– en l'espai de la casa –suposadament personal i privat–, i viceversa.

Propietat privada, usos públics, és un programa audiovisual que s'articula a l'entorn de la noció de casa, i que planteja una reflexió sobre els límits entre allò públic i allò privat en l'esfera domèstica. Els vídeos que el conformen prenen tots l'habitatge com a escenari, i conviden a revisar críticament la noció de casa, així com d'altres conceptes que directament o indirecta s'hi relacionen, com ara la propietat, la intimitat, la família o la cultura material.

1. Guy Ben-Ner, *Stealing Beauty*, 2007, 18'

A *Stealing Beauty*, els menjadors, les habitacions, les cuines i les sales d'estar d'exhibició de diferents botigues d'Ikea de tres països diferents serveixen d'escenari domèstic d'una «family sit-com» televisiva, filmada sense permís i protagonitzada pel propi artista i la seva família. Els Ben-Ner reben un comunicat de l'escola del seu fill notificant que aquest ha estat descobert robant diners d'un company. Arran d'aquest fet, el pare explica als seus fills algunes nocions d'economia clàssica liberal i els sermoneja sobre els conceptes de propietat privada i les seves implicacions, així com sobre els límits entre allò que ens pertany i allò que és propietat d'altres. El discurs esdevé summament paròdic quan Ben-Ner exemplifica alguns d'aquestes conceptes fent referència a la casa familiar, repleta d'objectes etiquetats amb el preu de venda, i de clients d'Ikea que s'hi passegen amb les seves bosses de compra. El film conclou amb una crida dels fills de Ben-Ner als nens del món a rebel·lar-se contra la propietat i l'herència. Des de la paròdia i el clixé, el treball de Ben-Ner planteja interrogants en relació al concepte de propietat privada i al·ludeix a la incidència de les grans multinacionals en la configuració estètica i moral de l'espai domèstic i l'estil de vida.

2. Marta Burugorri, *8 playbacks en mi patio de cocinas*, 2010, 3'26"

La proposta de Burugorri parteix d'una gravació dels sorolls de les cases veïnes que arriben a la seva cuina a través del pati de llums de l'edifici on viu. Burugorri selecciona vuit d'aquests sorolls i especula sobre el tipus d'activitat que els podria haver generat. El vídeo mostra cada una d'aquestes vuit accions imaginades en correspondència amb el soroll identificat. Des d'un posicionament còmic, irònic i imaginatiu, la proposta subratlla la intersecció entre la privacitat i la condició pública de les nostres accions en l'àmbit domèstic, i evidencia la fricció i la permeabilitat existent entre l'espai personal i el comunitari.

...

3. Pedro G. Romero (Archivo F.X.), *La casa*, 2006, 17'

El vídeo *La casa* de Pedro G. Romero està filmat a l'única casa de propietat privada que existeix al municipi de Badia del Vallès, en el qual tots els habitatges són de protecció oficial i no estan subjectes a compra-venda. Com s'indica en els crèdits inicials del vídeo, aquest habitatge es va vendre a través d'una transacció immobiliària il·legal. La demanda judicial que va generar aquesta acció va acabar essent arxivada per no haver estat resolta en el període legal establert, i l'habitatge va passar a ser legalment propietat dels compradors. A *La casa*, el ballarí Israel Galván interpreta uns moviments de dansa a cada una de les estances d'aquest habitatge. Com si es tractés d'un ritual, la seva performance carregada d'ironia marca l'espai i realça la singularitat de la seva condició.

4. Paul Wong, *Perfect day*, 2007, 7'30"

Perfect Day és un autoretrat atípic i impúdic, en el qual l'artista Paul Wong parla a càmera des de la intimitat del seu espai domèstic i comparteix amb l'espectador moments i accions de la seva vida privada. Veiem l'artista recent llevat deambulant per casa amb pijama i batí, menjant gelat, prenent heroïna i cocaïna, i intentant infructuosament reproduir en el seu equip de música el tema *Perfect day* de Lou Reed. En un moment donat, Wong comenta que necessita arreglar-se i vestir-se perquè ha de tenir una vídeo-entrevista per Internet amb la seva família. L'ús del vídeo i de les noves tecnologies permet així subvertir les categories de privadesa i publicitat, normalment associades de manera respectiva a l'àmbit domèstic i a l'esfera pública. En la proposta de Wong és l'estrany, l'espectador anònim, el qui té accés a la més estricta intimitat de l'artista; amb la seva família, en canvi, Wong estableix una mediació més acord a les convencions socials.

5. Vanessa Varela, *Casa tomada*, 2011, 4'34"

A *Casa tomada*, dues persones en una sala d'estar van agrupant tots els mobles i objectes que no els pertanyen en una sola pila. En una altra pila disposen les poques coses de l'habitació que són seves. Un espai domèstic harmònic queda així transformat en una estança estranya i poc habitable, on la disposició dels elements respon al concepte econòmic de propietat. Les dues persones que apareixen al vídeo són l'artista i la seva parella; la sala d'estar en què es troben és la de la casa dels pares d'aquesta, a la qual es van haver de mudar temporalment per raons econòmiques. Varela va realitzar aquest treball com a reacció a certs anuncis publicitaris (i, en concret, a un d'Ikea que proclamava amb alegria que "Dónde caben dos caben tres"), els quals en el context actual de crisi econòmica i de difícil accés a l'habitatge ofereixen una imatge idealitzada de la convivència domèstica i del fet de compartir pis, obviant les possibles friccions i les complexes relacions de quotidianitat i estranyesa que poden produir-se entre els habitants d'una casa. La proposta també indaga sobre la relació entre identitat i llar, i entre memòria personal i cultura material.

Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura]

Alexandra Laudo (Barcelona, 1978) ha desenvolupat la seva trajectòria professional en l'àmbit de la museologia i la gestió de projectes relacionats amb les arts visuals contemporànies.

És fundadora i directora de la plataforma Heroínas de la Cultura, des de la qual desenvolupa projectes de comissariat i gestió en l'àmbit de les arts visuals. Des de la tardor de 2006 és Responsable de Premsa i Comunicació a la Fundació Antoni Tàpies, i també ha estat coordinadora de les edicions 2009 i 2010 del Festival Loop de videoart i imatge en moviment. Participa regularment com a professora o ponent convidada a diferents programes acadèmics de museologia i comissariat d'exposicions, i col·labora com a educadora i programadora amb el Festival l'Alternativa, El Meu Primer Festival, i el programa Filmoteca per a Escoles de la Filmoteca de Catalunya.

Entre els projectes de comissariat desenvolupats recentment des d'Heroínas de la Cultura cal destacar les exposicions *Jour de Fête*, comissariada juntament amb Pedro Torres (The Private Space, Festival Loop 2011); *Qualsevol similitud amb la realitat és pura coincidència*, i *Assonàncies, Ressonàncies, Dissonàncies i Estridències*, comissariades juntament amb Azotea (Ane Aguirre i Juan Canela) i Julieta Dentone (Sala d'Art Jove, en el marc de la convocatòria Tutorial 2011).

Alexandra Laudo és Llicenciada en Humanitats i postgraduada en Gestió Cultural per la Universitat Pompeu Fabra. Ha estudiat també un Master of Arts in Visual Arts Administration a la New York University de Nova York, gràcies a l'obtenció d'una Beca d'Estudis de la Caixa. En el marc d'aquest màster ha realitzat també estudis de museologia i cultura visual a Sudàfrica, impartits per la New York University i la Tshwane University.

Propers esdeveniments homesession

Agost-Setembre

homesession residency # 14 > Julien Gardair (NY)

Octubre

Invited-One-Day # 9 > Aggtelek

Amb el suport de:

Co NCA
Consell Nacional
de la Cultura i de les Arts

Ajuntament de Barcelona
Institut de cultura.

1970
Estrella
Dam

Propietat privada, usos públics

Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura]

[home**session**]

INVITED-ONE-DAY # 8

15 DE JULIO 2011 / 20H30

CAST

La dicotomía esfera pública / esfera privada señala habitualmente la diferencia entre el ámbito relativo o perteneciente a la vida social y el ámbito relativo o perteneciente a un simple particular o a una familia. Si, mayoritariamente, en el espacio público, se desarrolla la vida comunitaria, en el espacio privado se desarrollan las prácticas individuales y familiares que habitualmente vinculamos a una noción de intimidad. El espacio privado, la vivienda familiar o personal donde se desarrolla la vida doméstica, va convencionalmente asociada al concepto de “casa”.

La noción de privacidad o intimidad vinculada a la vivienda es sin embargo relativamente reciente. Se desarrolló en las sociedades europeas como consecuencia de un conjunto de cambios que tuvieron lugar desde finales del siglo XVII y que incidieron en la concepción de la vida doméstica, de la esfera pública y de las formas de sociabilidad, paralelamente a la afirmación progresiva de la clase burguesa. Durante la era contemporánea, nuevas transformaciones en el terreno social, cultural, psicológico y económico han contribuido a conformar nuestra noción de casa y el paradigma según el cual la asociamos a la vida privada, en contraposición con un espacio y una actividad de ámbito público.

La separación de las esferas pública y privada es por lo tanto, en un sentido histórico, bastante moderna, y plantea además una distinción que ha sido siempre contrastada por la existencia de espacios de intersección, de ámbitos donde han co-existido prácticas y usos tanto públicos como privados. Ciertos fenómenos contemporáneos – la práctica de compartir piso (en Europa, lo hacen más de 80 millones de personas), la telerealidad, la retransmisión en directo de muchas de nuestras actividades diarias a través de Internet, entre muchas otras, han contribuido a desdibujar las fronteras, ya de por sí permeables, entre la esfera pública y la privada, introduciendo de manera evidente códigos atribuidos al espacio social –a priori anónimo y visible– en el espacio de la casa –supuestamente personal y privado–, y viceversa.

Propietat privada, usos públics, es un programa audiovisual que se articula entorno a la noción de casa, y que plantea una reflexión sobre los límites entre lo público y lo privado en la esfera doméstica. Los vídeos que lo conforman toman todos la vivienda como escenario, y invitan a revisar críticamente la noción de casa, así como otros conceptos que directa o indirectamente se relacionen con ella, como pueden ser la propiedad, la intimidad, la familia o la cultura material.

1. Guy Ben-Ner, *Stealing Beauty*, 2007, 18'

En *Stealing Beauty*, los salones, las habitaciones, las cocinas y las salas de estar de exposición de diferentes tiendas de Ikea de tres países distintos sirven de escenario doméstico para una «family sit-com» televisiva, filmada sin permiso y protagonizada por el propio artista y su familia. Los Ben-Ner reciben un comunicado de la escuela de su hijo notificando que éste ha sido descubierto robando dinero de un compañero. A partir de este hecho, el padre explica a sus hijos algunas nociones de economía clásica liberal i los sermonea sobre los conceptos de propiedad privada y sus implicaciones, así como sobre los límites entre eso que nos pertenece y eso que es propiedad de los demás. El discurso se hace sumamente paródico cuando Ben-Ner ejemplifica algunos de estos conceptos haciendo referencia a la casa familiar, repleta de objetos etiquetados con su precio de venta y de clientes de Ikea paseando con sus bolsas de compra. El film concluye con una llamada de los hijos de Ben-Ner a los niños del mundo a rebelar-se contra la propiedad y la herencia. Desde la parodia y el cliché, el trabajo de Ben-Ner plantea interrogantes en relación al concepto de propiedad privada y alude a la incidencia de las grandes multinacionales en la configuración estética y moral del espacio doméstico y el estilo de vida.

2. Marta Burugorri, *8 playbacks en mi patio de cocinas*, 2010, 3'26"

La propuesta de Burugorri parte de una grabación de los ruidos de las casas vecinas que llegan a su cocina a través del patio de luces del edificio donde vive. Burugorri selecciona ocho de estos ruidos y especula sobre el tipo de actividades que los podría haber generado. El vídeo muestra cada una de estas ocho acciones imaginadas en correspondencia con el ruido. Desde un posicionamiento cómico, irónico e imaginativo, la propuesta subraya la intersección entre la privacidad y la condición pública de nuestras acciones en el ámbito doméstico y evidencia la fricción y la permeabilidad existente entre el espacio personal y el comunitario.

...

3. Pedro G. Romero (Archivo F.X.), *La casa*, 2006, 17'

El vídeo *La casa* de Pedro G. Romero fue filmado en la única casa de propiedad privada que existe en el municipio de Badia del Vallès, en el cual todas las viviendas son de protección oficial y no están sujetas a compra-venta. Como se indica en los créditos iniciales del vídeo, esta vivienda se vendió a través de una transacción inmobiliaria ilegal. La demanda judicial que generó esta acción acabó siendo archivada por no haber sido resuelta en el periodo legal establecido y la vivienda pasó a ser legalmente propiedad de los compradores. En *La casa*, el bailarín Israel Galván interpreta unos movimientos de danza en cada una de las estancias de esta vivienda. Como si se tratara de un ritual, su performance cargada de ironía marca el espacio y realza la singularidad de su condición.

4. Paul Wong, *Perfect day*, 2007, 7'30"

Perfect Day es un autorretrato atípico e impúdico, en el cual el artista Paul Wong habla a la cámara desde la intimidad de su espacio doméstico y comparte con el espectador momentos y acciones de su vida privada. Vemos al artista recién levantado deambulando por casa con pijama y bata, comiendo helado, tomando heroína y cocaína, e intentando infructuosamente reproducir en su equipo de música el tema *Perfect day* de Lou Reed. En un momento dado, Wong comenta que necesita arreglarse y vestirse porque debe tener una vídeo-entrevista por Internet con su familia. El uso del vídeo y de las nuevas tecnologías permite así subvertir las categorías de privacidad y publicidad, normalmente asociadas de manera respectiva al ámbito doméstico y a la esfera pública. En la propuesta de Wong, es el extraño, el espectador anónimo, el que tiene acceso a la más estricta intimidad del artista; con su familia, en cambio, Wong establece una mediación más acorde con las convenciones sociales.

5. Vanessa Varela, *Casa tomada*, 2011, 4'34"

En *Casa tomada*, dos personas en una sala de estar van agrupando todos los muebles y objetos que no les pertenecen en una sola pila. En otra pila disponen las pocas cosas de la habitación que son suyas. Un espacio doméstico armónico queda así transformado en una estancia extraña y poco habitable, donde la disposición de los elementos responde al concepto económico de propiedad. Las dos personas que aparecen en el vídeo son la artista y su pareja; la sala de estar en la que se encuentran es la de los padres de ésta, a donde tuvieron que mudarse temporalmente por razones económicas. Varela realizó este trabajo en reacción a ciertos anuncios publicitarios (y, en concreto, a uno de Ikea que proclamaba con alegría que "Dónde caben dos caben tres"), los cuales en el contexto actual de crisis económica y de difícil acceso a la vivienda ofrecen una imagen idealizada de la convivencia doméstica y del hecho de compartir piso, obviando las posibles fricciones y las complejas relaciones de cotidianidad y extrañeza que pueden producirse entre los habitantes de una casa. La propuesta indaga también sobre la relación entre identidad y hogar, y entre memoria personal y cultura material.

Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura]

Alexandra Laudo (Barcelona, 1978) ha desarrollado su trayectoria profesional en el ámbito de la museología y la gestión de proyectos relacionados con las artes visuales contemporáneas.

Es fundadora y directora de la plataforma Heroínas de la Cultura, desde la cual desarrolla proyectos de comisariado y gestión en el ámbito de las artes visuales. Desde el otoño de 2006 es Responsable de Prensa y Comunicación en la Fundació Antoni Tàpies, y también ha sido coordinadora de las ediciones 2009 y 2010 del Festival Loop de videoarte e imagen en movimiento. Participa regularmente como profesora o ponente invitada a diferentes programas académicos de museología y comisariado de exposiciones, y colabora como educadora y programadora con el Festival L'Alternativa, El Meu Primer Festival y el programa Filmoteca para Escoles de la Filmoteca de Catalunya.

Entre los proyectos de comisariado desarrollados recientemente desde Heroínas de la Cultura cabe destacar la exposición *Jour de Fête*, comisariada juntamente con Pedro Torres (The Private Space, Festival Loop 2011); *Qualsevol similitud amb la realitat és pura coincidència, i Assonàncies, Ressonàncies, Dissonàncies i Estridències*, comisariadas juntamente con Azotea (Ane Aguirre y Juan Canela) y Julieta Dentone (Sala d'Art Jove, en el marco de la convocatoria Tutorial 2011).

Alexandra Laudo es Licenciada en Humanidades y postgraduada en Gestión Cultural por la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Ha estudiado también un Master of Arts in Visual Arts Administration en la New York University de Nueva York, gracias a la obtención de una Beca de Estudios de la Caixa. En el marco de este máster ha realizado también estudios de museología y cultura visual en Sudáfrica, impartidos por la New York University y la Tshwane University.

Próximos eventos homesession

Agosto-Septiembre
homesession residency # 14 > Julien Gardair (NY)

Octubre
Invited-One-Day # 9 > Aggtelek

Con el soporte: